

Uredništvo in upravnništvo:

Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Redna cena listu:

Celo leto 12 K

Pol leta 6 K

Četrt leta 3 K

Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 14.

Maribor, dne 1. februarja 1909.

Letnik I.

Kmečki shod v Ljubljani.

Razgovor o zavarovanju za starost in onemoglost, ki je bil doslej z večine omejen na delavski stan, osobito na industrijske delavce, se je že tudi zanesel med kmečke sloje. Prav je tako. Saj ta zakon, o katerem se je odprla diskusija in ki v tej obliki gotovo ne postane postava, ne vsebuje samo delavskega zavarovanja, temveč tudi zavarovanje malega kmeta, trgovca in obrtnika. Zato je povse upravičeno, da se o njem izjavijo ne samo delavci, ampak vsi prizadeti sloji. Kajpada more pravo sodbo o tem zakonu izreči tisti, ki zakon dobro pozna ter ne jemlje v poštev samo bremen, ki jih nameravani zakon nalaga kmečkim in sploh vsem delavskim slojem, ampak tudi mnogotero dobrobit, ki je vključena v njem za te sloje.

Stanovski kmečki shod je bil prav dobro obiskan, velika dvorana v „Unionu“ je bila z galerijami vred natlačeno polna. Četudi je bil ta shod sklican samo za pristaše S. L. S., vendar je prišlo tudi veliko liberalcev in celo precej socialdemokratov, kateri so prišli do vstopnic, ker je S. L. S. pri razdelitvi vstopnih listov postopala ne samo radodarno, temveč še veliko preliberalno.

Shod je izpočetka bil pod diktaturo teh liberalnih in socialdemokratskih elementov, ki so si seveda poprej pošteno napili korajže. Toda polagoma so se kričarji morali udati, posebno ko je bil najhujši razgrajatelj postavljen na mrzlo zimsko sapo.

Načelnik S. L. S. poslanec Šusteršič pozdravi vse navzoče ter izjavi, da hočejo poslanci v tem vprašanju popolnoma postopati po navodilih svojih volilcev. Za ljudske zastopnike je to merodajno, kar ljudstvo hoče. In če kmetje zavarovalne postavbe v tej obliki nočejo, so tudi poslanci zoper njo. Sicer je nek kmet sodeloval pri sestavi tega zakonskega načrta, in to je nekdanji češki minister Prašek, toda na Češkem, Moravskem in Avstrijskem so druge razmere med kmeti nego pri nas. Poslanci se bodo torej ravnali po tem, kako se bodo odločili slovenski kmetje.

Govoril je nato poslanec Mandelj, ki se je izjavil proti vladnemu načrtu, in nato več kmečkih govornikov.

Poslanec dr. Krek najprej odgovarja nekemu govorniku, ki je izgovoril napadalne besede proti duhovništvu. Dotični mož je potem seveda pojasnil svoje besede in vse poslance prosil odpustčanja.

Dr. Krek izjavlja za svojo osebo, da je za za-

varovalni zakon in da je tudi dotične članke pisal v „Domoljubi“. Kot oseba je torej za ta zakon, če pa kmetje drugače sklenejo, se kot poslanec seveda podvrže ljudski volji. Potem obširno govori o poselskem vprašanju na kmetih in meni, da imajo kmečke zveze tukaj izvrševati veliko nalogo. Naj bi odbori K. Z. v vsakem okraju popisali, koliko moških in ženskih poslov manjka pri vseh posameznih hišah v celem okraju in naj bi številke v časopisih objavili. Tako bi delavci in hlapeci in dekle izvedeli, kje in koliko kje manjka in bi si lahko izbrali kraje, ki posameznim bolj prijaajo. Tako bi se torej dalo opomoči velikemu pomanjkanju poslov.

Opozarja na to, da bi se pri odgoji deklet moralo malo bolj ozirati na gospodinjstvo, in ker je živinoreja tista gospodarska panoga, ki kmetu dan-današnji obljublja največ zaslužka, naj bi se tudi dekleta privajala tistim delom, ki jih zahteva skrb za živino. Učiteljice, ki so prišle iz večine iz mestnih ali trških krogov, za to stvar še nimajo ne smisla in ne ljubezni. Zato bi se jim naj v počitnicah dala prilika, da se na gospodinskih šolah vsaj najvažnejšim rečem priučijo; potem bodo mogle deklicam v šoli vcepiti ljubezen do domačega gospodinjanskega dela in ob enem vsaj temeljne nauke o njem.

V istem smislu govori deželni odbornik dr. Lampe, ki poudarja splošno nedostatnost ljudskošolskega poduka na kmetih.

V imenu Stajercev je izpregovoril dr. Hohnjec, ki pravi, da razprava o zavarovalnem zakonu na Štajerskem še ni prišla prav v tok. Današnji tukajšnji shod zopet kaže različnost med kranjskim in štajerskim značajem: Kranjec bolj vročkrven in trdoglav, Stajere mirnejši in dostopnejši treznemu in utemeljenemu prigovarjanju. Sicer pa je današnja razprava o zavarovalnem zakonskem načrtu podučna tudi za nas, ker so na Štajerskem sliče ali skoraj iste kmečke razmere ko na Kranjskem. Soglašajo popolnoma z izvajanjem predgovornikov, kar se dostaja velikega poselskega in delavskega pomanjkanja na kmetih in sredstev, po katerih bi se dalo temu odpo-moči. Govori za solidarnost kmečkih zvez po vseh slovenskih pokrajinah. Provincijalne mejnike nam je napravil birokratizem, ni treba, da bi jih mi več upoštevali, nego je treba, ali jih celo povečali. Interesi slovenskega kmeta po Kranjskem, Koroškem, Stajerskem, Goriškem so skupni; vzajemna bodi tudi naša organizacija.

se še z veseljem spominja marsikaterih veselih uric, katere sta prebila skupaj v društvu, katerega ustanovitelj in prvi predsednik leta 1861 je bil Serneec sam.

Krenem govor na politično polje; tu je postal mož redkobeseden. „Politik dr. Prelog ni bil Bog ve kak“, je premišljeno odgovoril na moja vprašanja. Toda ker me žalibog muči tupatam žurnalistična radovednost, nisem bil zadovoljen s tem odgovorom, in vprašal vedno več in dobil za tisto dobo vedno več podatkov.

Po dr. Prelogovi odločitvi od deželnozborskega mandata je prišel v okraju Ormož-Ljutomer dr. Janko Serneec na vrsto leta 1871. To dejstvo je vpletlo naju v razgovor. Vprašam ranjkega:

„Gospod doktor, oprostite, kaj je na tem, kar piše „Slovenski Gospodar“ v številki, v kateri agitira za vašo kandidacijo, in trdi, da ste vi izjavili, da ne boste za svobodo šole in proti veri.“

Na to vprašanje se kratko odreže: „Zdaj pa ne vem ničesar več!“ Konec je bil najnega pogovora.

Nekoliko nezadovoljni so bili že pred letom 1870 vodilni duhovniški krogi z njim, ker je bil preveč navdahnjen s tedanjim liberalizmom, ki je zlasti tačas prodiral v vse narode.

Cislali so ga pa radi njegove odločnosti in zlasti zaradi njegovega neustrašenega nastopa, kjer je bilo treba braniti pravice slovenskega jezika in slovenskega naroda. Leta 1870 je prevzel na rame težavno delo, da se je spustil v boj za deželnozborski mandat mariborskega okraja. Propadel je z nekoliko glasovi, dasi je prirejal marljivo shode.

Iz te dobe si je zapomnil dobro 19. juni, ko so ga v Novi vasi pri Slov. Bistrici pobili vinjeni nasprotniki na tla vpričo žandarjev.

Dr. Jože Vošnjak trdi v svojih spominih, da so

V istem smislu govori tudi zastopnik goriških kmetov, ki so prišli na shod, gospod Kremžar, ki posebno naglašajo veliki pomen takih skupnih stanovskih shodov v svrhu medsebojnega spoznanja in sklepanja ne samo osebnih, ampak pred vsem trgovskih zvez.

Predsednik Šusteršič da vladni načrt za starostno zavarovanje na glasovanje; načrt se odkloni z vsemi glasovi navzočih kmetov proti peterim. Zavarovalni načrt je torej v tej obliki nesprejemljiv.

Shod, ki se je burno začel, je bil v drugi polovici zborovanja brez motenja in se je tudi končal v miru in slogi. Nasprotniki torej svojega namena niso dosegli. Kmetje so se iznova potrdili v svojem prepričanju, da je najboljša obramba njihovih gospodarskih teženj v krogu krščanske in prave ljudske stranke.

Politični pregled.

Državni zbor. V petkovi seji so vložili poslanci dr. Šusteršič, dr. Ivčević in tovariši interpelacijo radi neznosnih razmer na Hrvaškem in Slavoniji. Čehi so vložili celo vrsto nujnih predlogov. Med razpravo samo je prišlo do ostrega nastopa med češkim radikalcem Freslom in dr. Šusteršičem. Govoril je tudi grof Sternberg, ki je rekel, da so Nemci na Češkem tuji. Nemci so seveda hrupno protestirali in na vse mogoče načine napadali Sternberga. Pri glasovanju so se odklonili vsi nujni predlogi. V sredo vlada predloži jezikovni zakon, katerega je v glavnih potezah že naznanila nemškimi in češkimi voditeljem. Toda nihče ni zadovoljen z njim.

„Čedni“ Košut. Že nad šest tednov prinaša dunajska „Reichspost“ cele vrste zanimivih odkritij, v katerih se očitajo ogrskemu trgovinskemu ministru Košutu umazane denarne kupčije in sleparije. In čudno, da aktivni minister in svetovalec krone prenese tako število hudih obtožb, ne da bi se poizkusil opravičiti, ali da bi si vsaj poiskal zadoščenja pri sod-niji.

Za vse, kar je in kar ima danes Franc Košut, se ima zahvaliti le temu, da je slučajno sin znanega revolucionarja Ludvika Košuta, katerega povzdigujejo na Ogrskem v deveta nebesa. Slavo svojega očeta je znal sin spremeniti v denar. Njegova čedna dejanja datirajo že iz časa, ko je še bival v Italiji. Z ozirom na njegovega očeta so mu razna podjetništva

mu ravno radi teh nezgod zbrali prihodnje leto, ko je bil razpuščen deželni zbor, najvažnejši okraj.

Vse to pač kaže, da so ga morali poznati že tedaj kot izvrstnega politika in prebrisanega pravnika. Dr. Janko Serneec je bil brez dvoma velik politik in premeten človek, toda z značajem, kakor je bil on, se nikdar ne strinja politika. Če ni mogel doseči, kar je želel, je položil v stran vso zadevo, ker si je začrtal po premišljevanju svojo pot, od katere ni krenil. Zato ga je jezilo, če ni šlo po njegovih naklepih; to je bil tudi deloma povod njegovi resignaciji. Toda večkrat se je naravnost poudarjalo, da je škoda za celi Spodnji Stajer, da se mariborski Serneec ne prilagodi razmeram nikoli, zakaj bi bil najzmožnejši mož za javno delo. Slovel je dolgo časa njegov govor v deželnem zboru o slovenskih zemljiškopravnih vpisih.

Oče slovenskega odločnega gibanja je bil le Serneec, dasi bi človek mislil, če čita Vošnjakove spomine, da so vsi rodoljubi vozili za dr. Vošnjakom. Toda prvenstvo gre tistemu, ki je podajal misli in odločne načrte, če tudi ni javno toliko zastopal in širil svojih idej. Vsemu slovenskemu rodoljubnemu delu je bil neki kažipot vseslovenski program iz leta 1865, katerega pa je po večini osnoval in mu podal pravo obliko dr. Janko Serneec.

Zbirali so se tedaj kaj radi vsi slovenski velikaši v Mariboru; leta 1863, ob tisočletnici sv. Cirila in Metoda, so se znašli v večjem številu na veličastno slavlje, ki je združevalo vse Slovence iz Stajerske, Kranjske in Koroške. Ta skupni nastop je vse-kako dal povod za skupni slovenski program, ki se je čez dve leti javno razglasil.

Ti dve slavnosti pa nam štajerskim Slovincem nudite zlasti dve posebnosti, prvi javni nastop za-služnega dr. Joža Vošnjaka leta 1863 pri Cirilovi slavnosti, in prvi odločni zagovor slovenskih pravice

PODLISTEK.

Dr. Janko Serneec.

(Piše Velenčan)

Slovinci pozor! Stari stebri Slovenstva se podirajo. Skrbimo, da jih nadomestimo z navdušenim naraščanjem tisočero!

(Dalje.)

V življenju dr. J. Serneca se vleče nasproti javnemu delovanju in javnosti sploh neka črna nit, katere ni bilo moči pretrgati. Ko je vrgel v koš politično delovanje, „da bi koval iz pravih le rumenjake“, je imel zato povod po svojem prepričanju. Je-li bil opravičen ali ne, tega ne bomo presojali sedaj mi; za njega in njegovo prepričanje je bil gotovo opravičen. Toda razmere so bile med Slovenci druge, ki so zahtevale drugega naziranja; mož, ki raje resignira, namesto da bi se uklonil razmeram, in neče vsiljevati večini svojih idej, je tudi spoštovanja vreden. Ta resignacija je trpela do smrti. Od tiste dobe, ko je položil deželnozborski mandat, do zadnjega vzdihljaja se je držal trdnega sklepa, da se ne vmešava v javne zadeve.

Li poznaš človeka med Slovenci, da bi tako trdovratno tudi glede javnosti spolnjeval svoje obljube? Sicer ni taka doslednost vedno na mestu, ker čisto škoduje slovenskim težnjam, toda v tem slučaju nam dovolj osvetljuje doslednost tega moža in ga nam opravičuje glede njegove pasivnosti v javnih zadevah kakor n. pr. v Kamnici.

Se drugi slučaj je jako zanimiv, vsaj za mene; za ranjkega pa je značilen. V razgovoru o dr. Prelogu, njegovem delovanju in družabnem življenju mi je živahno pripovedoval zlasti o njunem delovanju v mariborski Čitalnici; videlo se mu je na obrazu, da

izročila vodstvo prevzetih del. Seveda so se morala za to bridko pokoriti, kajti vsa so bila prisiljena napovedati konkurz. Tako je prišlo ime Košut na Laškem na slab glas in tudi priporočilna pisma kraljeve hiše in Garibaldija niso ničesar več izdala.

Ko je prišel v Budimpešto, je tam nekaj časa po kneževsko živel na mestne stroške, ker so se pa mestni očetje tega naveličali, si je moral Košut zopet preskrbeti kake dohodke. Neka falitna tovarna strojev mu je ponudila ravnateljsko mesto. On je takoj sprejel ponudbo in dobil 200.000 K kot ravnateljsko plačo; zavezal se je pa, da bo za tovarno posređoval pri vladi. Iz tega podjetja je nastala akcijska družba in Košut je podpisal kot predsednik popačeno bilanco. Vendar tudi to ni pomagalo, podjetje je šlo rakom žvižgat in Košut je moral hitro vrniti 200.000 K, da je odšel sodišču.

Vladi je prodal Košut rokopise svojega očeta. 200.000 K je prejel za to, da je dal prepeljati v narodni muzej nekaj starih zabojev, kateri se smejo še le čez 50 let odpreti in baje vsebujejo rokopise starega Košuta. Dobro poučeni krogi pa trdijo, da so notri samo stari časopisi. Rokopise, ki so imeli kaj vrednosti, je Košut že davno prej prodal za dober denar.

Okoli Košuta je bilo vedno polno Židov in s pomočjo teh je uganjal najnesramnejše sleparije in goljufije. Ustanovil je splošno zavarovalno akcijsko družbo. On sam je bil predsednik. Z goljufijami in ponarejenimi bilancami se je vzdržala tri leta in ko je napovedala konkurz, je Košut letal od Poncija do Pilata in prosil, naj prizaneso njegovemu imenu in ga ne spravijo pred sodišče. Cela stvar je bila s silo potlačena in Košut je postal žurnalista in politik. Tudi v tem stanu je nadaljeval svoja „čedna“ dejanja. Kot žurnalista je grozil z različnimi odkritji in zato prejel na stotisoče kron. Koliko pa znaša škoda, katero so Košut in njegovi tovariši povzročili ogrski deželi, se ne da izmeriti, znaša gotovo na milijone.

Vse to in še mnogo drugega je očitala „Reichspost“ Košutu in ga v sklepnem članku pozvala, naj jo toži. Toda Košut tega ne stori, ker se čuti krivega in dobro ve, da ima „Reichspost“ za vsa očitanja neizpodbitne dokaze, kateri bi izpodnesli Košutu ministrski stolček in ga spravili na kak drug stol, ki ne bi bil tako lep in prijeten.

Just in nemažarski narodi. Ogrski državno-zbornični predsednik Just je sprejel te dni nadžupana požunskega komiteta Zmijalowskega, ki je pozdravil predsednika v imenu Slovakov. Ta dogodek je vzbudil veliko presenečenje med navzočimi državnimi poslanci. Just je pa pripomnil enemu izmed poslancev: „Kaj se je temu čuditi, če me Slovaki pozdravljajo. Saj je vendar znano, da iskreno želim, da bi se Mažari z drugimi narodi spravili, saj mi imamo med seboj dovolj dela.“

Srbija. Srbski memorandum se bo te dni razposlal signatarnim velevladnim, izvzemši Avstro-Ogrsko. V tem memorandumu bodo razloženi vzroki, zakaj Srbija ne more biti zadovoljna z aneksijo in zakaj še vedno zahteva avtonomijo za Bosno in Hercegovino. — Med poslanci skupštine je nastala govorica, da bo nastal v srbski politiki preobrat, katerega cilj bi bil okupacija Novega-bazarja. Zatrjuje se, da sta Rusija in Angleška že posređovali pri turški vladi. Ta vest postaja resna, ker je zadnje dni angleški poslanik v Belgradu opetovano konferiral z ministrom Milovanovičem. — Pri zadnjem ministrskem svetu, kateremu je predsedoval kralj Peter, je prišlo do ostrega nasprotstva med Milovanovičem in Živkovičem. Slo se je za naknadni kredit 25 mil. za vojno oboroževanje. Milovanovič je bil proti temu, ker bi oboroževanje v prevelikem obsegu prekrizalo njegovo politiko. Kralj se je pridružil Milovanoviču in sklenilo se je, zahtevati od skupščine samo 5 mil. naknadnega kredita. Živkovič ta poraz zelo jezi in zato namerava odstopiti.

Bolgarija in Turčija. Med obema državama vlada še vedno zelo ostra napetost. Obe državi še vedno oborožujeta svoje armade. Nekatera poročila trdijo, da je avstrijski poslanski agent grof Thurn izjavil bolgarskemu ministrskemu predsedniku Paprikovu, da je Avstrija pripravljena v zvezi z Italijo in

po dr. Janku Sernecu leta 1865 ob priliki Slomšekove slavnosti!

Toda kaka razlika med tema možema! Dr. Jože Vošnjak nastopi prvič pred mnogobrojnimi ljudstvom plaho in boječe, kakor mi je rekel drugi rodoljub iz iste dobe, da so se mu tresle hlačice.

Dr. Janko Sernec vstane in! odločno govori proti vsem drugim veljakom, ki so predlagali poslati 1865 brzojavko cesarju in ministrskemu predsedniku Belcrediju, češ, da še Slovenci nimajo nobenega poudarila, izražati zaupanje novemu ministrstvu: odločni mož hoče videti poprej dejstvo in dobre volje v ministrstvu. Utemeljeval je svojo izjavo jasno in ostro, tako da so bili vsi vneti možje postali plahi in se bali posledic. Toda njega, katerega bi bila lahko zadela šiba, niso prestrašili niti najvišji krogi, ker je govoril iz prepričanja.

Primerjajmo prvi nastop teh dveh rodoljubov in glejmo v poznejšo dobo. Prvi, plahi začetnik v politiki, se uri v javnem delu od leta do leta in zavzema pozneje edno prvih mest v javnosti, drugi odločni in nad vse zmogni politik se pozneje ne zmeni več za javnost. Pač čudna so pota, ki jih hodijo slovenski politiki!

(Dalje prihodnjič.)

Nemčijo posređovati med Bolgarijo in Turčijo in da se bo gotovo našel izhod iz sedanjega razmerja. Od druge strani se pa to poročilo demantira. — Turški agent je baje sporočil bolgarski vladi, da je Turčija pripravljena zopet pričeti pogajanja za denarno odškodnino. V dunajskih diplomatskih krogih upajo, da se bo ta spor poravnal mirnim potom.

Drobne politične vesti. Nemški državni kancler grof Bülow bo odstopil. Viljem si želi na njegovo mesto generala Goltz, ki je izjavil, da sprejme to mesto. — Francoska zbornica je razpravljala o interpelaciji, ker je bilo pet častnikov garnizije v Laonu kaznovanih radi udeležbe pri službi božji v katedrali, kakor tudi, ker se je v večih garnizijah izdalo povelje, da ne smejo vojaki obiskovati katoliške klube. — Govori se, da bo vojni minister baron Schönaich v kratkem odstopil. Na njegovo mesto pride baje sedanjí deželno-brambni minister Georgi. — V Turčiji niso nič kaj zadovoljni z državno zbornico, ker dosejše še ni ničesar storila. — V dunajskem občinskem zboru so hoteli socialdemokrati obstruirati. Vložili so v ta namen več sto predlogov. Dr. Lueger je pa kratkoma dal na glasovanje, je-li občinski svet za socialdemokratske predloge ali za predlog magistrata. Seveda je bil zadnji predlog z veliko večino sprejet. Socialdemokrati so bili radi tega grozno hudi, pa jim ni nič pomagalo.

Raznoterosti.

Gospode somišljenike prosimo, da vstrajno nadaljujejo svojo agitacijo za „Stražo“, ter nam o vspehu takoj poročajo, da tem hitreje uredimo upravništvo. Prosimo jih tudi, da nam naznanijo vsako nerednost, ki jo opazijo na poštah.

Gledališka predstava, katero je priredila sinoči S. K. S. Z., je krasno uspela. Vsi igralci so svoje vloge izvrstno pogodili, posebno nam je ugajal v igri „Zamujeni vlak“ mojster Peter, ki je s svojim originalnim nastopom povzročil mnogo smeha. Med dejanji je igral oddelek veteranske godbe. Občinstvo je pokazalo, da se zelo zanima za S. K. S. Z., kajti prišlo je v tako obilnem številu, da je bila velika dvorana čisto polna. Kakor čujemo, priredi S. K. S. Z. v kratkem zopet predstavo.

„Divji lovec“ v Mariboru. Mariborski srednješolci prirede v torek dne 2. sveč. igro „Divji lovec“, in sicer v prid dijaške kuhinje v Mariboru. Ker je letos posebno trda za dijaško kuhinjo, se prosi za mnogobrojno udeležbo. Ako bi kdo mogoče ne dobil pravočasno povabila, naj blagovoli oprostiti in nas vendar počastiti s svojo navzočnostjo, ker se prav lahko zgodi, da se je v obilici dela, ki ga morajo dijaki sami opraviti, kdo častitih gostov prezrl. Z ozirom na blagi namen in požrtvovalni trud dijakov upamo, da noben Slovenec iz bližine in tujine ne izostane.

Vladna predloga za italijansko pravno fakulteto in Slovenci. Slovensko vseučiliško vprašanje je stopilo v nov, zelo aktualen položaj. Vlada je pripravljena, ugoditi italijanski vseučiliški zahtevi; kapitulirala je pod pritiskom laških revolverjev v dunajski avli in vsled prizadevanja italijanskega ministra Tittonija in je vložila predlogo za italijansko pravno fakulteto na Dunaju. O slovenskem vseučilišču pa ni niti duha ne sluha. In vendar smo si vsi Slovenci v tem na jasnem, da je med slovenskim in italijanskim vseučiliščem junktim, da brez slovenskega vseučilišča ne more biti in tudi ne bo italijanskega vseučilišča. Čas je za nas resen, kakor že dolgo ni bil tako. V tem važnem trenutku morajo stati vsi slovenski poslanci na straži; kajti gre se za eno najvažnejših zahtev slovenskega naroda, za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Dne 27. t. m. ob 8. zvečer so sklicali dunajski slovenski visokošolci shod po par. 2 v dvorani Budnejviške pivnice VIII., Alserstrasse 59, z dnevnim redom: Vladna predloga za italijansko pravno fakulteto in Slovenci. Sklicatelji shoda so bili: Mirko Božič (Danica), Mirko Černič (Slovenija) in Viktor Peterlin (Sava). Gospod Peterlin otvori shod in predlaga za predsednika g. Božiča, za zapisnikarje pa g. Sovreta, g. Sušnika in g. Vavkena. G. Božič se zahvali za izkazano mu zaupanje in pozdravi navzoče državne poslance in izroči besedo g. Černiču.

G. Černič pravi, da je pokazala vlada s predlogo za italijansko pravno fakulteto na Dunaju le svojo staro zahrbtnost in neodkritosrčnost. Dobro namreč ve, da je italijanska univerza na Dunaju le mrtvorojeno dete in da jo bo razbil furor teutonius, kakor je razbil italijansko pravno fakulteto v Inomestu. Zanimivo je pa določilo, da se smejo nekateri predmeti predavati v nemškem jeziku, in da morajo biti vsi absolventi italijanske pravne fakultete veščí nemščine. Svojo predlogo utemeljuje vlada s tem, da imajo Italijani pravico, da se izšolajo v materinščini, da je potreba italijanščine zmognih uradnikov in da to zahteva ne le interes Italijanov, ampak tudi interes države. Torej 700.000 Italijanov je vladi več, ko 1% milijona Slovencev in 2% milijona avstrijskih Jugoslovancev. Isto, kar zahtevajo Italijani, zahtevamo tudi mi; kajti tudi mi imamo pravico, da se izšolamo v

materinščini, da dobimo več slovenščine zmognih uradnikov, da dobimo svoje kulturno središče. Ako ima 8 milijonov Nemcev 14 visokih šol, potem ima 2% milijona avstrijskih Jugoslovancev ravno tako pravico do popolnega vseučilišča. Slovenski narod je podoben tistemu delavcu, ki stopi pred svojega delodajalca in mu pravi: Jaz hočem samo svojo pošteno zaslužno plačo.

Po govoru g. Černiča so navzoči državni poslanci izjavili, da se hočejo z vsemi silami boriti za slovensko vseučilišče.

Na koncu prečita g. Černič sledečo resolucijo, ki se enoglasno sprejme:

Slovensko akademično dijaštvo, zbrano na shodu dne 27. pros. 1909.:

1. ogorčeno protestira proti vladni nameni, rešiti italijansko vseučiliško vprašanje, ne da bi istočasno ugodila tudi slovenski vseučiliški zahtevi;

2. izjavlja, da ne bo prej mirovalo, dokler se ne ustanovi popolno slovensko vseučilišče v Ljubljani; za sedaj pa zahteva, da vlada takoj izpolni sledeči minimum upravičenih zahtev:

a) da takoj ustanovi popolno pravno fakulteto v Ljubljani;

b) da kot provizorij popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani s takojšnjo ustanovitvijo štipendij omogoči pridnim in talentiranim slovenskim dijakom, se popolnoma posvetiti svoji stroki, da se tako uporabijo za profesorska mesta na slovenskem vseučilišču v Ljubljani.

c) da reši slovensko dijaštvo neprijaznega Dunaja in Gradca s tem, da prizna študije in izpite na zagrebškem vseučilišču ter izpopolni vseučilišče v Pragi in Zagrebu z onimi stolicami, ki so potrebne, da tam dosežejo naši dijaki popolno usposobljenost za državne službe;

3. prosi slovenske in slovanske poslance, da na noben način ne pripuste na dnevni red razprave o italijanski pravni fakulteti, dokler vlada ne ugodí vsaj onim zgoraj omenjenim minimalnim zahtevam.

„Izdajalec“ slovenskega šolstva, to očitanje je opravičeno letelo na Narodno stranko, ko je njen voditelj dr. Kukovec prišel celo ob mejo v mariborsko okolico, da tukaj agitira pure et simple za nemščino v ljudski šoli. To očitanje je bilo zaslužno in je tudi obsedelo na liberalni stranki. Kadar le more, išče opravičenja. V štev. 10 našega lista dokazuje naš člankar strokovnjaško, kako velika pedagoška nesmisel je, da se po zaslugi liberalnega predsednika Solske Matice uči nemščina že v 3. šolskem letu ter zahteva, da se to izvršuje še le v 5. šolskem letu kot neobvezen predmet. To je velika razlika med delovanjem Narodne stranke, ki pošilja svoje govornike na mejo agitirati za nemščino in med mnenjem pokojnega Strmškega, ki je na kvarnem stališču, da se nemščina mora kot obvezen predmet učiti že v 3. šolskem letu.

Finančno ravnateljstvo v Gradcu je nekoliko smešno. Zdaj ko je že minilo nad 20 dni, odkar je vkradel nekdo dokumente iz aktov o zadevi gospoda dr. Povaleja, razpisuje ravnateljstvo nagrado 50 K za tistega, ki najde sled te tatvine. Radovedni smo, če bode finančno ravnateljstvo zares tako vestno iskalo krivca; kar sedaj stori, stori le vsled pritiska od zgoraj, vsled dr. Koroščeve interpelacije. Vprašamo, zakaj da ravnateljstvo ni takoj začelo strogo preiskovati zadeve, ko je zapazilo tatvino? Balo se je, da bi res zasačilo tata, ki je gotovo „Heilbruder.“ Celi dogodek pa nam zopet pričuje, kako zanesljivi so ti toliko hvalisani nemški uradniki; še akti v prezidiju niso varni, da se ne izgube.

Celjski dnevnik od sobote trdi, da je „Straža“ odrekla svoje predale mariborskemu Slovenskemu trgovskemu društvu, češ, da ne mara delati reklame društvu, ki ni docela klerikalno. To je nesramna laž. Trgovsko društvo je samo odpovedalo inserate, in sicer vsled slabega gnetnega stanja, kar pa bržkone ne bo res. Dobro nam je namreč znano, da je eden izmed glavnih faktorjev trgovskega društva agitiral okoli, da naj se nikar ne inserira v „Stražo“, pač pa v „Nar. dnevnik.“ Ko so kljub temu poslali vabilo na občni zbor, da bi se priobčilo v „Stražo“, smo jim čisto mirno odgovorili, da ne sprejemamo več notic, tihočih se trgovskega društva. Kajti, da bi mi delali reklamo za društvo, katerega glavni faktorji delajo proti nam, to bi bilo pač preneumno. G. Weixl, nimamo li prav?

Narodno delo. G. Bahovec, poštni oficijal v Mariboru podpira narodna podjetja s tem, da v njih zabavlja in smeši našo stranko. Posebno so mu pri srcu „farji“. Če se to še enkrat zgodi, potem bomo mi izvajali svoje posledice, to si lahko zapomnite g. Bahovec.

Štajersko.

Maribor. Novi napadi na Slovence. Kakor se nam poroča, je napadla tolpa nemških fantalinov zunaj mesta nekega slovenskega dijaka. Ako bi ne bil slučajno mimo prišel nek mož, ki ga je rešil nevarne situacije, bi se mu slabo godilo. Drugi slučaj se nam poroča, da so v mestnem parku napadli nemški pobalini (večinoma fantje iz nemške ljudske in meščanske šole) manjšega slovenskega dijaka, ko se je vračal z leda. Kako nesramno in izzivajoče se obnašajo Nemci na ledu, ni treba opisovati. Saj ni čudno! Ako učitelji v šoli dečke pozivljajo, naj se samo z „heil“ pozdravljajo, če jim vse mogoče o slovenskih barbarih pripovedujejo, so lahko fantje popolnoma podivjani.

Maribor. V magdalenski župniji je bilo včeraj oklicanih 30 parov.

Iz dravske doline. Ko sem bral v štev. 8 „Straže“ dopis iz Ribnice, sem se čudil, da se je tamkaj vendar le kdo našel, ki je imel korajžo dregniti v srbenovo gnezdo. Zalibog, da je vse do pičice gola resnica. Oprekati ne more nihče, toda vprašam, kdo je teh neznosnih razmer kriv? Ali ne Slovenci sami? Ako bi se vsak Slovenec zavedal svojih pravic, in jih tudi odločno zahteval, bi moralo biti drugače. A poglejmo, kakšni smo!

Tu pride na pošto ali na kolodvor Slovenec in pove slovenski, kaj bi rad. Hitro se sliši „wün-schen's“ in pohlevni Slovenec zbira hitro teh par nemških besed, ki jih zna, ter pove v spakedrani nemščini svojo zahtevo, namesto da bi odločno slovenski zahteval, kar bi rad. Saj nismo tukaj zavoljo uradnikov, ampak uradniki so tukaj zavoljo nas!

Drugi spet sami začnejo nemški govoriti, da pokažejo, da nekaj znajo, čeravno bi pristnega Nemca morala rudečica obliči, ako bi slišal, kako se njegov materni jezik kviri. Da bi kdo zahteval dvojezične tiskovine, ta bi bil že bela vrana! Tako je pri nas ob koroški železnici. In vzrok?

Pregovor pravi: „Riba začne od glave gnjiti ali smrdeti.“ In tako je tudi pri nas obmejnih Slovenceh. Učitelji in duhovniki bi morali dajati ljudstvu lep vzgled. Ako bi priprosti Slovenec videl in slišal, kako ta ali oni odločno slovenski zahteva vozni listek ali kaj drugega in se ne vpogne uradniku, da bi svojo zahtevo nemški povedal, čeravno nemški dobro zna, bi se tudi on osrečil in z uradnikom le slovenski govoril. Potem bi bil nemogoč pri nas uradnik, ki slovenski ne zna ali noče znati. Toda ravno tisti, ki bi imeli dajati ljudstvu lep vzgled, delajo ravno nasprotno. Ne govorijo samo na postaji ali na pošti nemški, ampak sploh.

Pisatelj dopisa iz Ribnice „Straža“ štev. 8 mora mi pritrditi, da bi lahko na prstih ene roke preštel hiše cele vasi, kjer bi se ne govorilo skoro izključno nemški, neizvzemši učiteljev. Če vprašam, zakaj govorite z otroki nemški, se ti odgovori: „Slovenski se nauče od poslov in od otrok v šoli. Ali ne zadobi potem tak otrok vtis, da je slovenski jezik nižje vrste od nemškega? Saj sliši, da oče in mati govorijo z njim nemški in le s hlapcem in dekle slovenski. Tu je treba vmes poseči! Dokler bo inteligenca nemškemu jeziku prednost dajala, ne bo boljše! Ako so se oni naučili nemški, čeravno niso slišali od svoje matere nobene nemške besede, bodo se tudi njih otroci nemški naučili. Le malo več narodnega ponosa in poguma in ne dati se voditi od žen; staroslovanski pregovor je: „Sramota možem, ki jim žena vlada.“

Ptuj. Kaj vse stori pijančevanje. Zadnje sredo je umrl v ptujski bolnišnici 70 let stari dinar Jožef Krivec iz Makol. Ko je šel v nedeljo dne 10. t. m. iz cerkve domov, so ga napadli pijani fantje brez vzroka na cesti, eden ga je iz prevzetije kar udaril s kolom po glavi in mu prizadel smrtno rano. Starček je izdihnil po dolgih mukah.

— Nesreča. Viničarski sin Vid Kelc, doma pri Sv. Barbari v Haložah, je peljal pred kratkim vino v mesto. Vseled ledu se mu je zvrnil voz in mu zmečkal levo nogo.

— Stariši, pazite na svoje otroke. Dvanajstletni Franc Hvalec se je drsal zadnje sredo na ledu na Studenčnici pri Ptuj. Naenkrat se led vdere in fantič izgine pod ledom. Njegov brat Martin mu hoče pomagati, a tudi njemu se ne godi bolje. Čez nekaj časa so vendar prihiteli ljudje in rešili oba dečka živa, čeprav popolnoma zmrznjena.

— Poroka. V Ptuj se je poročil zadnje sredo g. Lovro Blažević, lekarnar v Karlovcu, z gospodično Berto Lackner-jevo.

— Posnemajte! „Družba sv. Mohorja“ kolekuje svoja pisma in svoje pošiljke z narodnim kolekom. Da bi le našla mnogo posnemalcev!

— Čemu celo služijo nemške hranilnice! V ptujski mestni hranilnici je na prosto razpolago občinstvu cel kup ptujskega „Stajerca“. Vsak si ga sme vzeti brezplačno; isto tako v Strašilovih žganjarnjah. Tudi g. Poldek Slavitsch daja svojim kupcem kot nameček kaj rad cel iz tist svojega ljubega „Stajerca“. Nekaj časa ga je celo delila neka branjevka Florijanskem trgu. Dobro, da vsaj vemo, kje ga dobivamo zastoj.

Ptujska okolica. Množe se pritožbe, da okrajno sodišče (kaz. oddelek) pošilja le nemška vabila slov. strankam. Vračajte jih z isto pošto! Sicer to nekaterim poštarjem ni všeč — ker si dovoljujejo proti tujim osebam nedovoljene opazke — ali treba je v vsaki malenkosti radikalno nastopiti, če hočemo da se bo kdaj s Slovenci vlada pogajala kot s Čehi. Koliko je še nezavednih ljudi, ki na vse pretege hvalisajo nemščino, videč, kako vlada povsod, in kako se zapostavlja naš mili slovenski jezik! Tu delujeta Narodovci, mesto da se vežete z nemčurji proti kat. mislečim rojakom! Delujmo sistematično za slov. pravice v naših družtvih.

Zdole pri Brežicah. Naši nemškutarji so že pričeli pisati o občinskih volitvah, čeprav še živa duša ne ve, kedaj bodo. Se jim pač cede debele sline po občinskih stolčkih. No, pa za sedaj so še malo prezgodnji, kajti naše dobro ljudstvo je postalo zavedno in ne mara več za nemškutarje.

V Haložah še obilo dobre vinske kapljice v kletih čaka kupcev, ki naj v lastnem interesu stopijo naravnost s pridelovalci v dotiko, ne pa z veletržci.

Sv. Barbara v Haložah. V naših občinah se vrše letos zaporedoma občinske volitve. Prve so bile pri sv. Elizabeti, kjer pa se je zoper iste vložil priziv, ki še ni rešen, zato ne vemo, bode li se še po „Stajercem“ receptu vladalo ali ne. Oglašja se močna opozicija zoper stari odbor. Mi si želimo moše v odboru, ki bodo delali nesebično za občini blagor in ki ne bodo štafaža liberalnim

društvom. V kratkem se vrše volitve v občini Slatina, kjer imata liberalci in nemškutar najmanj zaslonbe, naj že zmaga ta ali ona oseba. Le več narodne zavednosti v dopisovanju z višjimi uradi bi bilo treba. Čemu sprejemati nemške dopise ptujskega okrajnega glavarstva? Ako uradniki ne vedo slovenski, naj pobere šila in kopita. Več drugič.

Celje. 30. januarja t. l. umrla je tukaj gospa Marija Nekermann, vdova bivšega celjskega župana.

Celje. Tukajšnji davčni urad razpošilja samo nemške pole za napoved osebne dohodnine! Vrnite je in zahtevajte dvojezične.

Sv. Jurij ob Tabornu. Tukajšnji trgovec g. Franc Krašovec si je oskrbel naše vžigalice „Obmejnimi Slovincem“. Rodoljubi segajte pridno po njih in zahtevajte le te vžigalice! Zeleti bi bilo, da bi gori omenjeni gospod nabavil si tudi naše koleke „Obmejnimi bratom v pomoč“, katere tako silno pogrešamo. Nobeden naj bi ne poslal pisma brez narodnega koleka.

Ormož. C. kr. sodnik dr. Fran Pupacher je imenovan za c. kr. tajnika pri finančni prokuraturi v Trstu. Na njegovo mesto pride iz Celja začasno c. kr. avskultant dr. Rud. Altziebler.

Konjice. Zaprli so fotografa Janeza Tomše, ki je na sumu, da je ponarejal petdeset kronske bankovce in jih v zamenjavo pošiljal v Ameriko.

Konjice. Okrajna hranilnica oziroma okrajni zastop je sodnijsko odpovedal stanovanje oficijalu in zemljeknjižnemu vodji g. Salnu. Vzrok je baje ta, ker ta uradnik, o groza spreleti vse Nemce, v uradu celo s takimi slovensko govori, ki nemški znajo. Ker gre ta gospod tudi na roko slovenskemu katoliškemu kmetu, ga imenujejo zaničljivo trški nemškutarji „Pfaffenjustizrat“. To seveda ni bojkot in nestrpnost, če se Slovencu stanovanje v trdi zimi celo sodnijsko odpove, kaj ne g. Possek? Seliti se je namreč moral preteklo soboto.

Koroško.

Koroškim slovenskim organistom. Se ni dolgo od tega, ko se je vršil že davno zaželeni shod koroških slovenskih organistov, priznati moram, da je bila udeležba nepričakovano dobra, to so ti prišli vsi do zadnjega. Kakor pa navadno pri vsaki dobri stvari mora biti kaj napačnega vmes, tako tudi tukaj: manjkalo je namreč sklicateljev; sam Bog ve, kaj je gospode zadržalo, da nobenega ni bilo! Čakali smo torej nekaj časa, ko nas je pa že precej nadlegoval mraz, sklenemo enoglasno, da gremo vsi lepo tiho domov za peč, ker vsi smo bili prepričani, da se je sedaj ob zimskem času najbolje doma za zakurjeno pečjo organizirati. Sklicatelji so se menda vstrašili treh gospodov, ki hrepenijo po isti nemški sreči, katere smo mi koroški Slovenci že zdavno siti. Naše geslo je pa: Svoji k svojim! Slovenec k Slovencu! Drugače pridemo mi ravno v isto mlako, kakor pa Slovenci na Koroškem sploh. Poglejte, kako daleč so že naši tovariši Kranjci in Stajerci pred nami! Sklicatelji, le pogumno naprej, ne mečite pri vsaki priložnosti puško v koruzo! Organisti, odprite enkrat svoja očesa in ne delajte takih neslanih izgovorov, da iz tega ne bo nič! Seveda, če ne greste na shod; lisica še nikoli ni hodila za lovčem, da bi jo ustrelil; kadar bodo gg. sklicatelji spet sklicali shod: vsi brez izjeme na njega, da se organiziramo in po organizaciji pridemo tudi do boljšega kruha!

Celovec. Dne 31. pros. je začel v koroških obrtnih dvoranah tečaj za združne uradnike. Iz ministrstva javnih del se ga udeležujejo vladni svetnik Haas. V sredo 3. sveč. in v soboto dne 6. sveč. dopoldne bode združni učitelj graški V. Hornung imel tu uradne dneve in bode pojasnjeval združenim, kar potrebujejo.

Celovec. Kakor slišimo so se obljubile nemškemu šulferaju godbene dvorane za maškerado zastoj in mi Slovenci moramo za nje z davki prispevati! Upamo, da letos na tej veselici vsaj ne bo toliko nezavednih slovenskih uradnikov ko druga leta, da bodejo spet nosili tje svoje krvavo potrebne in zaslužene slovenske groše.

Celovec. Naša občina dela na vse pretege na to, da bi železn. ministrstvo sezidalo tu popravilišča državne železnice in je mesto ponudilo tudi že za 40.000 K stavbenih prostorov v ta namen. Kdor pa naše mestne očete pozna, ve dobro, da jim je mnogo več za ponemčevala nego za gmotni napredek krščanski; vidijo pač v uradništvu in delavstvu naraščaj nemštva za naše mesto, oziroma za okolico in mislijo celo s to popravilnico potisniti jezikovno mejo do Drave, radi tega so jo sprva hoteli imeti tudi na Žihpoljah. Mi moramo se pač pravočasno pripraviti, da takoj po ustanovitvi popravilnice organiziramo delavstvo, ki bo tako po večini slovensko, kakoršno je tudi v Mariboru, Gradcu, Knittelfeldu itd. Tedaj bode naraščaj naš, ne njih in gospodje „Nadnemci“ celovski bodejo odnesli dolge nosove. — Isti občinski svet resolucijonira in prosjači tudi za gozdarsko ravnateljstvo in za sedež rečne regulacijske komisije v konkurenci z Beljakom. Nam je to lahko vse jedno kam te dve prideta, ker nemško nacionalno uradništvo itak deluje povsod proti nam.

Volšperg. Pri Suhadolniku v Valdenštajnu je bil dne 24. pros. študmarkin ples, pri katerem so nabrali mnogo novih udov.

Špital. V Podnu ob jez. bodo 13. sveč. napravili ples v prid nemških „obrambnih društev“.

Marija na zili ob Beljaku. Dne 24. prosinca smo pokopali pridno šolarico, Micko Klemenc, hčerko vrlih in vernih slovenskih zakoncev Jožefa in Marije Klemenc p. d. Glažarjevih. Umrta je za škrlatico. — Naša mladina zelo pridno bere, da že za nekatere primanjkuje knjig v knjižnici. Prihajajo tudi lepo število „Bogoljubov“ in „Glasnikov“, posebno za blaška dekleta, ki se zgled vsi fari. Preteklo jesen je hotel neki „prosvitljenec“ zanešiti v Blače sicer tu-

jega in kvarnega duha. A je spodletelo. — Umrlo jih je v prošlem letu v naši fari 30, rojenih je bilo 44, poročenih 7 parov. — Najstarejši mož v fari je 82 letni Simon Legat, naročnik „Družbe sv. Mohorja“ od početka sem. Še sedaj dan na dan pridno bere. — Zadnje čase imamo hudo zimo, 26° je nekaj vsakdanjega.

Kranjsko.

Kletarski tečaj za pivo je priredila deželna zveza za tujski promet v petek in soboto v Ljubljani. Predaval je v hotelu „Lloyd“ veščak g. dr. Wichmann z Dunaja.

Veteransko društvo v Kranju je sklenilo na zadnjem občnem zboru, da obdrži še nadalje nemško poveljevanje. Od 42 glasov je bilo 24 proti slovenskemu poveljevanju. Slovenci in pa — nemška komanda. Brez komentarja.

Imenovanje. Davčni asistent gospod Ivan Pičnik pri c. kr. davčnem uradu za ljubljansko okolico v Ljubljani je imenovan za rezervnega poročnika pri domobranskem polku v Mariboru.

Sistemiziranje šolskega zdravstva. Občinski svet ljubljanski je sklenil, da se sistemizira mesto šolskega zdravstva v 10. činovnem razredu in sicer takoj pričetkom prihodnjega šolskega leta. Stroški za to so že stavljeni v proračun za leto 1909.

Umrta je v Kostanjevici na Dolenjskem gospa Minka Hudovernikova, sodnikova vdova. Bila je iz veleugledne rodbine Mramorjeve. Zaspala je za vedno tisti trenutek, ko so njeni stariši v krogu sorodnikov in prijateljev praznovali srebrno poroko. Naj ji bo zemljica lahka.

V pokoj na lastno prošnjo gre poštni nadkontrolor gospod Jernej Grošelj.

Svoj šestdeseti rojstni dan je obhajal v petek čuvaj ljubljanskega grada, gospod Blaž Svetelj. Ze 27 let opravlja službo čuvaja za ogenj in je še čil in čvrst, ko v mladih letih. Naj še dolgo čuva nad varnostjo Ljubljane.

Primorje.

Novi predsednik tržaškega Lloydja bo, kakor se z vso gotovostjo zatrjuje, bivši železniški minister in nasprotnik Slovanov dr. Derschatta.

V Trstu so imeli jestviničarji svoje zadruge občni zbor. V tej zadrugi je več kot polovica združenje slovenskih, le vodstvo je po zaslugah renegatov v italijanskih rokah. To vodstvo se drži krivičnega in neopravičenega principa, da se na zborovanjih in sejah ne sme drugače govoriti kot italijanski. Ko je pa predsednik otvoril občni zbor v italijanščini, je nastal polom. Prišlo je skoro do dejanskega spopada, da pa do tega ne pride, je dal vladni zastopnik zaključiti zbor.

Cesarskega orla odstranili. V Kopru so na tamnošnji c. kr. italijanski gimnaziji neznani zlikovci sneli državnega orla. Ravno tako so tudi sneli orla s poslopja c. kr. učiteljišča.

Nov poštni urad. S 1. svečanom prične uradovati novi poštni urad v Caisoli, politični okraj Lošinj. Novi urad se bo imenoval „Caisole-Beli“ in bode obsegal v sebi pisemsko in vožno pošto. Zajedno bo tudi nabirališče poštnohranilničnega urada in bo imel zvezo trikrat na teden s poštnim uradom Čres in dvakrat na teden z izkrcevališčem poštnopomorske proge Dalmatija, Trst-Split. V Caisoli bodo upeljani tudi deželni pismonoše, kar sedaj še ni bilo.

Razgled po svetu.

Posebno kitajsko odposlanstvo v Evropi. V London je prispelo posebno kitajsko odposlanstvo pod vodstvom governorja Tangšaojija iz Mukdena. Poslanstvo je bilo že na Japonskem in v Ameriki in bode prišlo tudi na Dunaj, da pokloni cesarju darove kitajskega cesarja. Kitajsko odposlanstvo je prišlo v Ameriko, da se zahvali ameriški vladi za odpust dolga v znesku 60 milijonov kron, ki ga dolguje Kitajska Združenim državam že iz časa boksarske ustaje.

Štrajk na univerzi v Kairi. Na univerzi Al Azhar v Kairi so pričeli dijaki štrajkati. Zahtevajo nove učitelje za moderni pouk in brezplačno razdelitev knjig, kot na vladnih šolah in vseučilišni svet za upravo.

Nemški cesar Viljem je praznoval v sredo dne 27. t. m. 50letnico svojega rojstva. Pričakujejo povodom tega splošne amnestije.

Mohamedanci v Petrogradu dobe svojo mošejo. Stavba bo v krasnem mavriškem slogu. Za to svrhu se je že nabralo čez 300.000 rubljev. Načrt mošeje izdelujejo trije arhitekti.

Pred smrtjo se oženil. V Varšavi se je vršil nedavno žalosten obred. Dva na smrt obsojena so peljali na morišče, kar eden od njiju prosi, ako bi se mu dovolilo, da bi se oženil z ženo, ki ga je čakala na dvorišču in s katero je imel otroka. Duhovnik kaznilnice je takoj izposloval dotično dovoljenje in poročil oba. Malo pozneje je krvnik storil svojo žalostno nalogo nad kaznjencem v grozno žalost mlade žene, sedaj vdove.

Nečuvna tatvina draguljev. V Monakovem je neki draguljar ravno zapiral svojo trgovino. V tem hipu pridrvi nadenj neznan človek, ki ga udari z neko trdo stvarjo po glavi, razbije izlogo in izmakne briljante v vrednosti 20.000 kron. Ko se trgovec zave, je že zločinec sedel na kolesu in z ukradenimi dragulji oddiral brez sledu.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor z n. m. k o 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Vila ali lepa hiša z vinogradom, sadonosnikom se išče blizu Maribora tudi v mestu. Cena do 24.000 K. Dopisi na upravnistvo. 39

Trgovina mešanega blaga, gostilna, žganjetoč s prodajo tabaka, vinograd z ameriško trto zasajen; prostorna hiša, krita z opeko, v prodajalni potrebna oprava, nadalje vrt za zelenjavo, se prodaja družinskih razmer pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Kedo, pove upravnistvo. 42

Posojilnica na Dobrni da takoj v najem kovačnico in mlin (poprej lastnina Orozlova) s stanovanjem vred. Oboje je na ugodnem prostoru bl. okrajne ceste. Najemnina po dogovoru. Ponudbe naj se pošiljajo na Posojilnico na Dobrni. 44

Majhne orgle s tremi registri v manualu in enim registrom v pedalu, pripravne za majhno cerkev ali kapelico, se po ceni prodajo pri Jožetu Brandel, izdelovalcu orgel v Mariboru. 48

Učenka za damsko krojaštvo se sprejme v Mariboru, Schillerstr. 6, II. nadstropje. 32

Mlad gospod v dobri službi se želi v svrhu ženitve seznaniti s pošteno gospodično. Ponudbe če mogoče s sliko na „Stražo“ pod „Sreča“. Stroga tajnost zajamčena.

„Sadje in vinorejsko društvo“ za šoštanjski okraj vabi na izvanredno glav. skupščino, za nedeljo, 7. svečana 1909 ob 4. uri popoldan v prostorih g. Ivana Kranjca v St. Ilju pri Velenju. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju; in 2. Sklep o razdružitvi po § 11. društ. pravil. St. Ilj pri Velenju, dne 24. jan. 1909. Načelnstvo.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Cella

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Svečar in medicar

Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30

priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpreprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

„Obrtni zadrugi mizarских mojstrov“

v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

XXXXXXXXXXXX
Trgovina s specerijskim blagom in semeni

M. Berdajs

Maribor, v gradu (Sofijin trg) 15

Zaloga Majdičeve moke.

XXXXXXXXXXXX

Pohištvo

veliki zalogi, kakor tudi žimnice, divane, ogledala po najnižji ceni. 14

Franc Pletersšek

Maribor, Koroška cesta 10.

XXXXXXXXXXXX

XXXX Restavracija XXXX

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, možlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.

Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Marija Vezjak, Maribor

Solske ulice št. 4.

Izdelovanje pletenin na stroju in sicer: nogavice, bluže, jopiče itd.

Vsa v svojo stroko spadajoča dela po nizkih cenah. 36

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem ateliju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniške stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Narodni dom Slov. Gradec

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najuljudneje javiti, da bom s 1. februarjem t. l. prevzel

gostilno

v Narodnem domu v Slov. Gradcu.

Imam jako dobra, mnogovrstna štajerska vina, ameriške in stare trte na razpolago. Topla in mrzla jedila so vedno na izbero. — Cene kalantne, postrežba točna. — Prosim, da me cenjeno občinstvo izvoli počastiti z obilnim posetom.

S spoštovanjem

Anton Vilčnik.

ZAHVALA.

Rodbine dr. Janko Sernec-eva v Mariboru, profesor Koprivnik-ova in dr. Rudolfova se zahvaljujejo iskreno pevcem „Slovanske čitalnice“ v Mariboru in vsem, ki so se ob smrti

dr. Janka Serneca,

odvetnika v Mariboru

spomnili njegovih zaslug ter žalujoče rodbine, in za vso njej izraženo sožalje.

„Širite Stražo!“

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Tvrška K. & R. Ježek

ima veliko zalogo vseh vrst

kmetijskih strojev

in se gospodarjem posebno priporoča.

V zalogi so mlatilnice, slamnoreznice, reporeznice, mlinci za jabolke, žitne čistilnice, drobilni mlinci. — Podpisani Vam preskrbi tudi vse druge stroje, ki so potrebni pri kmetijstvu, tudi motorje, sesalke in tudi vsa popravila.

Zastopnik: Vekoslav Muhič v Ptuj.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdela najboljšo opeko. Zaloga v Mariboru, pri kamnoseku Gajterju, Cesar-ska cesta. 13

Ustanovlj. l. 1885.

TISKARNA SV. CIRILA v MARIBORU

z najboljšimi stroji in najnovejšimi črkami oskrbljena, prevzame vsa v nje stroko spadajoča dela, kakor: vsakovrstne formulare, pooblastila, dolžna pisma, tabele, blankete, ekspenzarje, pobotnice itd.

Za trgovce: cenike, okrožnice, letake, lepake, račune, pisma, kuverte z naslovom, dopisnice itd.

Za razne korporacije in društva: pravila, letna poročila, pristopnice za člane, vabila na veselice : : : l. t. d. : : :

Koroška cesta št. 5.